

Praha 25.7.2011
čj. SRS 046338 /2011

Oblastní odbor SRS
Ztracená 1099/10
161 00, Praha 6

Zpráva č. 15 oblastního odboru PRAHA o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 11.7.–24.7.2011

1. Počasí

Ve sledovaném období bylo proměnlivé počasí se značnými teplotními výkyvy. Začátek období byl charakteristický polojasnou oblohou a západním prouděním vzduchu s nočními teplotami od 11 °C do 16 °C a denními teplotami od 19 °C do 30 °C. Nejchladnějším dnem prvního období byl čtvrtek 14.7. s odpolední teplotou 19 °C. Bylo zaznamenáno několik bouřek, z nichž bouřka ze 14.7. na 15.7. se vyznačovala mimořádným počtem blesků. Ve druhé polovině sledovaného období přecházela naši oblast studená fronta, díky které poklesly denní teploty pod 20 °C. Od 19.7. vydržely nízké teploty až do konce sledovaného období. Ve čtvrtek 21.7. byl rozdíl mezi ranní (13 °C) a odpolední (15 °C) teplotou pouze 2 °C. Ochlazení bylo doprovázeno oblačnou oblohou, přeháňkami, bouřkami a vydatným deštěm. Nejdeštivějším dnem byla středa 20.7., kdy za 24 hodin spadlo od 80 mm do 95 mm srážek. Za celé sledované období napršelo v oblasti od 80 do 140 mm vody.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Problémy na pozemcích nastaly po vydatných deštích, které přerušily sklizeň polních plodin. Na podmačených polích stála místy voda, někde stojí kaluže vody ještě dnes. Do té doby probíhala sklizeň ječmene ozimého, rozjížděla se sklizeň řepky ozimé a pšenice ozimé. V současnosti zemědělci zkoušejí znovu vyjet s technikou na dostupné pozemky a pokračovat ve žních.

OBILNINY

Ozimý ječmen je již téměř sklizený. Začala i sklizeň ozimé pšenice, lokálně probíhá její desikace. Porosty jarních ječmenů dozrávají velmi nerovnoměrně. Po deštích došlo k lokálnímu polehnutí obilnin, hlavně ječmene jarního a pšenice ozimé.

PŠENICE OZIMÁ (RF 85-99 BBCH)

Střední výskyt listových skvrnitostí, zejména **tečkované listové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)**, na listech F1 a F2 pozorován v okrese Beroun (Chyňava, Lhotka, Železná, 13.7.).

Snětivosti pšenice rodu *Tilletia* na ozimé pšenici – v okrese Příbram (nejvyšší položená oblast okrese Příbram 520 až 650 m.n.m.) lokálně pozorovány až silné výskyty **zakrslé snětivosti pšenice (*Tilletia controversa*)** v porostech, kde nebyla použita vhodná

mořidla. Výskyt byl potvrzen laboratorním rozbořem. Výskyt choroby byl zjištěn i na plevelné pšenici v porostech ozimých ječmenů. Napadené rostliny ojediněle zjištěny na okrajích pozemků i v případě porostů, které byly namořeny mořidly s účinností na tuto chorobu.

Pozorovány další slabé výskyty vybělených klasů jako následek **růžovění klasů pšenice (*Fusarium spp.*)** v okrese Beroun (Lhotka, Železná, 13.7.).

Zjištěn první slabý výskyt **hnědé rzivosti pšenice (*Puccinia persistens subsp. triticina*)** na listech pšenice ozimé v okrese Příbram (Bubovice, 11.7.) a další první výskyty v okrese Beroun (Libečov, Chyňava, 13.7.).

Výskyty dospělců **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** ve feromonových lapácích v okrese Příbram (Bubovice u Březnice, 18.7.). Výsledný počet je 3,57 ks na 1 den.

JEČMEN OZIMÝ (RF 99 BBCH)

Téměř všechny porosty v oblasti jsou již sklizeny.

JEČMEN JARNÍ (RF 85-92 BBCH)

Plošně v okrese Příbram pozorován výskyt **ramulárie skvrnitosti (*Ramularia collo-cygni*)**. Napadené porosty předčasně dozrávají.

V klasech porostů okrese Kladno se všeobecně objevují klásky napadené **růžověním klasů ječmene (*Fusarium spp.*)**.

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 87-97)

Silný výskyt **hnědé strupovitosti hrachu (*Mycosphaerella pinodes*)** pozorován na celých rostlinách v okrese Příbram (Vranovice pod Třemšínem, 27.6.).

Všeobecný slabý výskyt **kyjaty hrachové (*Acyrtosiphon pisum*)** zjištěn v okrese Kutná Hora.

Pozorování se provádí 1x týdně od fáze druhého jednoduchého pravého listu do počátku žluté zralosti. Na 10-ti místech v porostu se prohlédne vždy 10 rostlin (celkem 100), mšice se z každé rostliny oklepou na papír a spočítají.

Ošetření se doporučuje při zjištění výskytu 3-5 jedinců (samiček a nymf) na rostlinu bez ohledu na růstovou fázi.

Slabý výskyt **obaleče hrachového (*Cydia nigricana*)** zaznamenán ve feromonovém lapáku v okrese Kutná Hora.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 85–99 BBCH)

Další střední výskyt **hlízenky obecné na řepce (*Sclerotinia sclerotiorum*)** zjištěn v okrese Příbram (Březnice, Příbram).

Na dozrávajících šešulích porostů v okrese Beroun (Chyňava, Železná, 13.7.) pozorovány příznaky **černě řepkové (*Alternaria brassicae*)**.

V minulém týdnu byl pozorován nárůst výskytů **padlí brukvovitých na řepce (*Erysiphe cruciferarum*)**. Došlo k 100 % napadení listů ve všech sledovaných porostech na okrese Příbram. Většinou se jedná o silné výskyty.

MÁK SETÝ (RF 60-64 BBCH)

Porosty v okrese Beroun (Vráž) jsou po předchozích ošetřeních herbicidy stále silně zaplevelené, bez chorob a škůdců.

Na prohlédnutých porostech v okrese Kladno (Koleč, 13.7.) se slabě vyskytuje **plíseň máku (*Peronospora arborescens*)**.

OKOPANINY

BRAMBOR (RF 65-89 BBCH)

První slabé výskyty choroby **plísňě bramboru (*Phytophthora infestans*)** zjištěny na pozorovacím bodě v okrese Kutná Hora (Suchdol, 17.7.), ale všeobecně také na ostatních produkčních plochách sadby i konzumu v tomto okrese. V okrese Příbram (Sedlčansko, 18.7.) zjištěn první výskyt choroby na fungicidně neošetřovaných porostech.

V okrese Kutná Hora (Hlízov, Lišice, Machovice, Pavlovice, Pertoltice, Svatá Kateřina, Svatý Mikuláš, Volavá Lhota) zjištěny **rozprasky** na hlízách vlivem nadměrného množství srážek.

KUKUŘICE (RF 63-65 BBCH)

V okrese Mladá Boleslav (Plužná, 22.7.) zjištěn první výskyt **snětivosti kukuřice (*Ustilago maydis*)**.

Motýlci **zavíječe kukuřičného (*Ostrinia nubilalis*)** se objevili prakticky v každém porostu okrese Kladno. Některé plochy byly ošetřeny.

Bázlivec kukuřičný (*Diabrotica virgifera virgifera*) – první výskyt (1 ks) zjištěn v okrese Kutná Hora (Svatý Mikuláš, 12.7.), v dalším sledování (21.7.) zaznamenáno již celkem 5 ks. Na téže lokalitě umístěn srovnávací český feromon od firmy Propher – zde též 12.7. zachycen jeden dospělec DVV a 21.7. celkem 8 ks. Dne 19.7. v k.ú. Zruč nad Sázavou zjištěno na feromonovém lapáku 5 ks dospělců DVV. Okres Kutná Hora je v oblasti kontinuálního šíření DVV.

Kontroly a záznamy výskytu dospělců na lepových deskách se provádí jednou týdně v období od 20.6. do poloviny října.

Chemická ochrana proti larvám se doporučuje při hodnotě 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů v předchozím roce. Aplikují se insekticidní mořidla nebo půdní insekticidy při seti nebo v době líhnutí larev.

Doporučený termín prvního ošetření proti dospělcům v oblasti kontinuálního šíření na pozemcích s opakovaným pěstováním kukuřice nastává v období dvou až tří týdnů po zjištění prvního jedince ve feromonových lapácích, překračujících práh škodlivosti, který je stanoven na 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů.

ŘEPA CUKROVKA (RF 38-39 BBCH)

První slabý výskyt **virové žloutenky řepy (Beet yellows virus)** pozorován v okrese Kutná Hora (Suchdol, 20.7.).

V okrese Kutná Hora opětovně zjištěn přetrvávající všeobecný slabý výskyt **mšice makové (*Aphis fabae*)**.

Slabé výskyty **plevelné řepy (*Beta vulgaris*)** byly pozorovány plošně na pozemcích v okrese Kutná Hora.

CHMEL

CHMEL (RF 75 BBCH)

V opakovaně odebraných vzorcích na virózy v okrese Kladno byl potvrzen výskyt **mozaiky jabloně (Apple mosaic virus), viru mozaiky chmele (Hop mosaic virus HpMV)** v lokalitě Šlapanice. V lokalitě Páleč byl výskyt po laboratorním rozboru negativní.

Narůstají výskyty **mšice chmelové (*Phorodon humuli*)** na listech v okrese Kladno a Rakovník (Drnek, Zlonice, 14.7.).

Při přemnožení působí zasychání listů chmele a chmelových šištic. Zasychání a odumírání vzrostného vrcholu a výhonů. Důsledkem je snižování asimilační plochy a znehodnocení chmelových šištic. Oslabování rostlin. Výnosové ztráty až 10 %. Přenos viróz.

Je vhodná průběžná chemická ochrana, vždy na začátku tvorby kolonií larev mšic na rostlinách chmele (na spodní straně mladých, často nerozvitých listů, zejména na návětrné straně rostlin).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 76-85)

Silný výskyt **obaleče jablečného (Cydia pomonella)** pozorován v okrese Kolín (Český Brod, 14.7.). Střední výskyt zjištěn v okrese Mladá Boleslav (Březinka, 15.7.) a slabé výskyty zjištěny ve zbytku oblasti. Pozorováno ve feromonových lapácích.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Proti obaleči jablečnému se ošetřuje při dosažení prahu škodlivosti po odkvětu, tj. při výskytu 2 vajíček /100 plodů s přilehlými listy, případně 10 motýlů /lapák/3-4 dny.

Ve feromonových lapácích zaznamenány v celé oblasti pouze slabé výskyty **obaleče jabloňového (Hedya nubiferana)**.

Peckoviny

SLIVONĚ (RF 73-78)

Slabé výskyty **obaleče švestkového (Cydia funebrana)** pozorovány ve feromonových lapácích v celé oblasti.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Imaga létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

RÉVA VINNÁ (RF 75)

Ve feromonových lapácích na vinicích v okrese Beroun (Karlštejn) nezjištěny výskyty **obalečika jednopásného (Eupoecilia ambiguella)** a **obaleče mramorovaného (Lobesia botrana)**.

Sledování letu imág do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 20.4. do ukončení letu 2. generace (zpravidla do 15.8.).

Ošetřuje se za 7-8 dní po vyvrcholení letu 1. nebo 2. generace. Proti 1. generaci se ošetřuje jen zcela výjimečně při malé násadě květenství (poškození mrazem, špatná diferenciací) a mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonových lapácích. Ošetření proti 2. generaci je účelné zpravidla tehdy, když se při začátku hromadného letu zjistí při 2 až 3 denním intervalu 8-10 dospělců obaleče jednopásného nebo obaleče mramorovaného v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu (za chladného, deštivého a větrného počasí), je možno ošetření proti 2. generaci zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

Za oblastní odbor Praha zpracoval: Ing. Karel Štefan